

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirker

den 9. marts 2014

Kirkedag: 1.s.i fasten/B

Tekst: Luk 22,24-32

Salmer:

SK: 614 * 698 * 199,1-4 * 199,5+6 * 679,1

LL: 614 * 698 * 624 * 199,1-4 * 199,5+6 * 679,1

”Hvis du gør det gode, kan du se frit op, men hvis du ikke gør det gode, lurer synden ved døren. Den vil begære dig, men du skal herske over den.”

Citatet er Guds ord til Kain, før Kain slår sin bror Abel ihjel, men efter at Gud afviste Kains offergave og tog imod broderens. Vrede derover fik Kain til at gå med sænket hoved.

Det er nærmest en advarsel til Kain. Pas på. Det onde lurer lige rundt om hjørnet. Synden, som begærer dig, begærer at få dig til at gøre det onde. Men du skal herske over begæret, det er ikke begæret, der skal herske over dig.

Det er jo en almen menneskelig erfaring, at når vi handler i ærlighed og gør det gode, så kan vi frit løfte blikket. Vi kan uden at blinke kigge hinanden i øjnene. Når vi handler i ærlighed og sandhed og gør det gode, hænger skuldrene også lidt længere nede, kroppen bliver mere afslappet og fri. Men når vi gør det modsatte, så sætter det sit præg på hele os som mennesker. Ikke kun på sindet. Vi bliver mere spændte i kroppen. Vi bliver mere knuget, og blikket løftes ikke helt så højt og frit. Faktisk er der rigtig meget af kroppen, der skal beherskes rigtig godt, for at det ikke kan ses, at vi lyver og har gjort noget galt. Og man skal være dygtig for at narre den garvede efterforsker. Og man skal være dygtig for at narre den

elskede, sine forældre, sine børn, sine venner. Man skal være endnu dygtigere end Kain for at narre Gud Herren. Det ses på os, når vi tændes på det onde og begæret behersker os.

At vi skal beherske begæret, kan være meget lettere sagt end gjort. Heldigvis er det sjældent, at det går så galt, at vi slår hinanden ihjel, som Kain endte med at gøre med Abel. Så de fleste af os kan jo godt have en god samvittighed og løfte blikket.

Men begær har også andet end mord på samvittigheden. Det er også begæret, der lurder lige under overfladen hos disciplene i deres strid om, hvem af dem der skulle regnes for den største.

Og hvor er det bare typisk os mennesker. Så snart vi er sammen, så skal der være forskel på os. Nogle af os skal være mere end de andre. Der skal være nogle, der bestemmer. Men vi kan jo kun bestemme, hvis der er nogle at bestemme over, derfor bliver nogle over andre. Langt de fleste mennesker kender til begærets lyst til at bestemme over.

Da jeg sad og skrev prædiken i går slog det mig, at d. 8/3 er kvindernes internationale kampdag. Kære mænd, husk lige på det, så forstår du måske bedre din kones reaktioner tidligere på dagen. Men det slog mig - og jeg ved godt, at jeg risikerer at lægge mig ud med den ene halvdel af Jer – det slog mig, at der er meget i den kamp, som i sit udgangspunkt og i mange sammenhænge stadig er relevant, men der er også meget, der er kammet over. Det handler ikke altid kun om den berettiget respekt og ligestilling mellem kønnene. Det handler også om at flytte bestemmelsesretten og –magten. Det handler nogle gange for meget om, at det bare er nogle andre, der nu skal bestemme.

Forleden aften var der endnu en reportage i TV fra Ukraine. Her blev det fortalt, at der tilsyneladende skal være en folkeafstemning om Krim tilhørsforhold til Ukraine eller til Rusland. Russere på Krim jubler, for de føler sig som mindretal udsat og forfulgt (bestemt over) af ukrainerne. Men udsigten til en folkeafstemning og et måske russisk flertal, er frygtet af tatarerne, for de føler sig som mindretal forfulgt og diskrimineret af russerne. Historien melder dog ikke noget om, hvem tatarerne, så vil bestemme over.

På TV kommer der en ny serie om parforholdet. Jeg må indrømme, at jeg kun har set optakten til den, og jeg er ikke sikker på, jeg gider se den. For den handler om, at der skal brydes roller op i en uge, hvor så den ene part bestemmer alt. Det, der irriterer mig er, at når det gælder parforholdet, hvorfor er der så i det hele taget nogen, der skal bestemme?

Når vi begærer at bestemme er det for at hævde selvet og underordne andre. Selvfølgelig er vi nød til, som det jo også tydeligt fremgår af evangeliet, at når det gælder vore samfundsforhold, så må der være nogle, der er større end andre, nogle der bestemmer. Men når det gælder vore indbyrdes forhold som mennesker, så knækker filmen. Begæret tager over.

Konkret er der selvfølgelig forskel på, om begæret får os til at bestemme over eller får os til at slå ihjel, for nu at tage de to yderpunkter, som er i dagens læsninger. Principielt er der ikke forskel. Det er i begge tilfælde begæret, der hersker over os og får os til at gøre det onde. Får os til at se ned på hinanden og betragte hinanden som noget, der står os i vejen og derfor må fjernes. At blive bestemt over i selvisk begær er lige så ydmygende og nedværdigende og kan forårsage store skader på hinanden. Bestemmelsesret og –magt er at gøre den anden til

tjener og sig selv til herre. Det forfærdelige er, at begæret mener, at det har ret til og, at det er et gode, at den tager ledelsen.

Imellem mennesker, og særligt når det gælder kristne mennesker bør vi være mere optaget af at tjene hinanden end i at blive tjent. Det bør vi være, for ellers er der en himmelråbende konflikt mellem det, vi siger og det, vi gør. Så tror vi nok på Kristus, taler om Kristus, men kristne gør i så fald ikke, som Kristus.

Vi er nu samlet til Gudstjeneste. 'Gudstjeneste' er blevet et begreb for en begivenhed, en event. Men begrebet indeholder meget mere end det. At være til gudstjeneste er at være til en guddommelig tjeneste. Og det er ikke os, der gør Gud en tjeneste. Det er Gud, der tjener os.

Det er Gud, der tjener os ved at vise os, hvordan og hvorfor Han har givet os sin enbårne Søn, Jesus Kristus, som den, der tjener os. Det er Gud, der kommer os i møde i sit kald til os til at tage troens vilkår på os. Tjenervilkår. Vilkår, Gud selv går ind under, når Han formaner os til at herske over synden og begæret, for at advarer os om faren ved at give efter. Vilkår, Jesus selv går ind under, når han i dåb og nadver giver os del i sin retfærdighed og frelse fra fortabelsen i syndens dødelige begær. Vilkår, Helligånden går ind under, når han rører os i hjerte, samvittighed og sind og får os til at lytte og bede, lovprise og takke Gud. I gudstjenesten tjener Gud os, så vi kan løfte blikket og gå ud i livet, og ikke med sænket hoved gå ud i dødens syndige begær.

Det er fastetid. Det er frem-mod-påske-tid. Fasten står i lyset af Jesu lidelse og død og opstandelse. En lidelse, død og opstandelse, der er kulminationen af kampen mellem syndens

begær og den gode og ærlige handling. Jesus blev offer for begæret og synden; men Hans gode handling opvejer til fulde. Derfor blev hans liv ikke til død, men hans død blev til liv.

Det sker langt fra altid hos os. Jeg må ustandselig lægge bånd på mig selv i lyset af Jesu tjenersind for mig. Jeg må ustandselig erfare, at det er så snublende nær at lade sig begære af det onde og undertrykke det gode. Det er så nærliggende at tænke på sig selv som den første og den bedste.

Jeg sætter stor pris på fastetiden. Jeg sætter pris på den, som en tid, hvor jeg er særligt opmærksom på faren for at må gå med bøjet hoved. Alle gudstjenester året igennem, tales der om vores frelse fra synd, om ikke andet så i forbindelse med nadveren. I Guds tjeneste for mig ved Jesus har jeg Guds tilgivelse. Så det betyder ikke noget for Guds tjeneste, om jeg besinder mig mere eller mindre om synd og det onde/det gode. Men det gør al verden til forskel for mig og min glæde over Guds tjeneste for mig, at jeg for en tid er mig særligt bevidst om Jesu frelsetjeneste for mig. Det gør, at jeg bliver gladere for, at jeg ikke er ene i kampen om at beherske det onde. Det gør, at jeg bliver gladere for, at jeg ikke er fordømt, når jeg taber denne kamp. Det gør, at jeg bliver gladere, når jeg kan sige til Jesus: Jeg tabte kampen; men du vandt slaget.

Fordi Jesus bøjede hovedet på Golgata og udåndede med ordene: Det er fuldbragt! kan jeg gå med løftet hoved. Og i glæde over, at det gode er gjort for mig, må jeg hente styrken til at beherske mig og gøre det gode for Jer andre.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen